

Osoba niepełnosprawna na otwartym ryнку pracy

Bielskie Stowarzyszenie Artystyczne „Teatr Grodzki”

Broszura informacyjna wydana w ramach realizacji projektu „Punkt poradnictwa zawodowego dla osób niepełnosprawnych”. Projekt finansowany jest przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, Działanie 1.4a - Integracja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych.

Zakup współfinansowany ze środków
Unii Europejskiej w ramach
Europejskiego Funduszu Społecznego

Publikacja przygotowana i wydana dzięki wsparciu finansowemu Unii Europejskiej. Wyrażone w niej poglądy są wyłącznie poglądami autorów i w żaden sposób nie odzwierciedlają oficjalnego stanowiska Unii Europejskiej

Wydawca:

Bielskie Stowarzyszenie Artystyczne „Teatr Grodzki”
43-382 Bielsko-Biała, ul. Jaworzańska 156A
tel./faks (48 33) 496 52 19
www.teatrgrodzki.pl, biuro@teatrgrodzki.pl

ISBN 83-916601-4-1

Redakcja:

Barbara Górka

Projekt graficzny i skład:

Studio I, tel. 0602 586 193

Druk:

Zakład Aktywności Zawodowej
Zakład Introligatorsko-Drukarski Stowarzyszenia „Teatr Grodzki” ul. Stefanii Sempołowskiej 13, 43-300 Bielsko-Biała, tel./faks (48 33) 496 52 19
www.poligrafia.bielsko.pl

Bielsko-Biała, 2006

(c) Copyright Bielskie Stowarzyszenie Artystyczne „Teatr Grodzki”

Żadna praca nie wymaga od człowieka, który ma ją wykonywać pełnej sprawności. Osoby niepełnosprawne nie utraciły wszystkich możliwości – zachowują umiejętności wykonywania wielu czynności, wiele osób posiada również specjalne uzdolnienia, które predysponują ich do wykonywania wysoko kwalifikowanych prac.

Cytat za: Problem niepełnosprawności w poradnictwie zawodowym, Zeszyty informacyjno-metodyczne doradcy zawodowego nr 10, Krajowy Urząd Pracy, Warszawa 1998. s. 23-24.

Osoba niepełnosprawna na otwartym rynku pracy

Różne pomysły, różne możliwości – własna firma, telepraca, podnoszenie kwalifikacji

To już druga broszura, w której staramy się przybliżyć osobom niepełnosprawnym i członkom ich rodzin tematykę otwartego rynku pracy oraz możliwości, jakie niesie ze sobą podjęcie decyzji o wejściu w rolę osoby aktywnie poszukującej zatrudnienia. W poprzedniej publikacji opisywaliśmy dokładnie proces przygotowywania się do podjęcia pracy oraz metody, które pozwolą na zwiększenie efektywności tego procesu. W bieżącym tekście skupiamy się przede wszystkim na poszczególnych możliwościach zatrudnienia osób niepełnosprawnych (prowadzenie własnej działalności gospodarczej, telepraca). Zwracamy również uwagę na potrzebę ciągłego aktualizowania wiedzy na temat lokalnego i krajowego rynku pracy, aby podejmowane decyzje zawodowe korespondowały z realiami gospodarki. Podkreślamy, że kreowanie pozytywnego wizerunku pracownika niepełnosprawnego zależy głównie od niego samego. Staramy się również pokazać, że osoby niepełnosprawne, jak nigdy dotąd, mają wielką szansę sięgnąć po wyższe wykształcenie i nowe kwalifikacje zawodowe, po to żeby sprostać wymaganiom rynku pracy i móc rozwijać się w każdym tego słowa znaczeniu. Mamy nadzieję, że różne możliwości, jakie niesie ze sobą świat pracy wywoła różnorodne pomysły na własną, indywidualną aktywność zawodową.

W Polsce model wchodzenia osób niepełnosprawnych na rynek pracy przewiduje cztery etapy ich rehabilitowania i zatrudniania:

1. W warsztatach terapii zajęciowej (WTZ),
2. W zakładach aktywności zawodowej (ZAZ),
3. W zakładach pracy chronionej (ZPCh),
4. **Na otwartym rynku pracy**, który jest przedmiotem niniejszego opracowania.

OTWARTY RYNEK PRACY – GDZIE OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNE MOGĄ ZNALEŹĆ PRACĘ?

Otwarty rynek pracy – gdzie osoby niepełnosprawne mogą znaleźć pracę?

- * **W instytucjach państwowych**
- * **W firmach prywatnych**
- * **Samozatrudnienie (własna firma)**

Przykład: *Informatyk Marek Kalbarczyk, jeden z trzech odważnych niewidomych współwłaścicieli firmy komputerowej Altix, istniejącej na rynku 12 lat, który z Janem Grembeckim stworzył w 1988 r. pierwszą komputerową wersję syntezatora mowy dla niewidomych, wyznaje, że zaczynał od zera. – „I to było bardzo duże zero, bo nasz projekt na początku nie był akceptowany przez środowisko Polskiego Związku Niewidomych. Przez dwa lata walczyliśmy sami, nie mając biur, etatów i żadnych zarobków. W końcu PZN zaczął kupować nasze produkty. Dzisiaj działamy na terenie całej Polski. Wreszcie, m.in. dzięki pomocy finansowej z PFRON-u, zaczęliśmy się rozwijać. Zatrudniamy ponad 20 osób, z czego połowa to osoby niepełnosprawne”. Integracja, nr 5/2001: Kto zatrudni ślepego (raport Integracji).*

- * **Praca w spółdzielni socjalnej**

Przykład: *Od września 2005 r. we Wrocławiu działa spółdzielnia socjalna*

„Www promotion”. Pomysłodawcą projektu jest Stowarzyszenie Aktywizacji Zawodowej i Społecznej Osób Niepełnosprawnych ACTUS. Realizują oni usługi w zakresie m.in. projektowania stron Internetowych oraz hostingu. Gazeta Prawna, 10.01.2006: Niepełnosprawni tworzą miejsca pracy.

W pierwszym okresie swojego istnienia spółdzielnia realizuje usługi na zasadzie telepracy. Strona Internetowa:

www.promotion.org.pl

- * **Praca chałupnicza**
- * **Praca w organizacjach pozarządowych**
- * **Praca zdalna, tzw. Telepraca**

Przykład: *Telepracodawcami są także Microsoft i PWN. Z tymi firmami związani są podopieczni FPMiINR (Fundacji Pomocy Matematykom i Informatykom Niepełnosprawnym Ruchowo – przyp. red.) Dla Microsoftu wykonują tłumaczenia, dla PWN prowadzą serwis techniczny Słownika Języka Polskiego i Komputerowego Słownika Języka Polskiego. PC Kurier 8/2001: Warsztat w sypialni.*

PYTANIA NAJCZĘŚCIEJ ZADAWANE PRZEZ OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNE CHCĄCE PODJAĆ PRACĘ NA OTWARTYM RYNKU PRACY

1. Czy osoba z orzeczoną znaczną lub umiarkowaną stopniem niepełnosprawności może pracować w „zwykłym” zakładzie pracy? Przecież na orzeczeniu znajduje się często zapis „praca żadna”.

TAK. Może pracować, ale pod warunkiem, że podjęcie zatrudnienia nie pogorszy stanu zdrowia i nie będzie uniemożliwiać rehabilitacji a lekarz medycyny pracy przeprowadzający badania wstępne wyrazi na pracę zgodę. Dodatkowo, musi być spełniony warunek uzyskania przez pracodawcę pozytywnej opinii Państwowej Inspekcji Pracy o przystosowaniu stanowiska pracy do potrzeb osoby niepełnosprawnej.

Więcej informacji: **Państwowa Inspekcja Pracy** – oddział w Bielsku-Białej, ul. Warszawska 5 (naprzeciw Dworca PKP), telefon 033 812 67 24 – porady telefoniczne w środy; porady na miejscu udzielane są w poniedziałki i w środy, w godzinach 8:30–12:00 i 12:30–15:00, Biuro PIP znajduje się na IV piętrze, pokój 408. Do biura PIP można dojechać windą, ale osobie na wózku będzie potrzebny opiekun w pokonaniu schodów przy wejściu. Adres e-mail: **bielsko@katowice.oip.pl**. Ogólnopolska strona Internetowa: **www.pip.gov.pl**

2. Czy zarejestrowanie się w Urzędzie Pracy spowoduje „odebranie” renty?

NIE. Rejestracja w Urzędzie nie powoduje odebrania świadczeń rentowych. Renciści mogą dodatkowo pracować po spełnieniu warunków takich jak w p. 1. Osiąganie wysokich przychodów może spowodować jedynie zmniejszenie lub zawieszenie renty na pewien okres, ale renta nie jest odbierana. Rejestracja w Urzędzie Pracy nie powoduje również utraty miejsca w Warsztacie Terapii Zająciowej czy ośrodka dziennym dla osób niepełnosprawnych.

! **Ważne!** Osoby, które mają prawo do renty rejestrują się jako poszukujące pracy. Do grupy bezrobotnych zakwalifikowani zostaną niepełnosprawni bez prawa do świadczeń rentowych.

Więcej informacji: **Powiatowy Urząd Pracy** w Bielsku-Białej, ul. Partyzantów 55, tel. 033 496 51 50, **www.pupbb.infofirma.pl**.

3. Ile mogą dorobić renciści?

Jeżeli rencista osiąga przychód niższy lub równy 70% przeciętnego wynagrodzenia nie powoduje to ani zmniejszenia ani zawieszenia renty. Jeśli osiągnie przychód między 70% a 130% przeciętnego wynagrodzenia – renta zostanie

obniżona o kwotę przekroczenia, ale tylko do określonej w przepisach kwoty. Uzyskanie przychodów powyżej 130% przeciętnego wynagrodzenia powoduje zawieszenie renty na okres osiągnięcia takich przychodów. Prawo do renty socjalnej zawieszają się po osiągnięciu przychodu wyższego niż 30% przeciętnego wynagrodzenia. Podstawa prawna: Ustawa z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, Artykuł 103 – 106 (Dz. U. z 2004 r. nr 39, poz. 353 z późn. zm.)

Wskaźniki obowiązujące od 1 września 2006 r.:

30% przeciętnego wynagrodzenia (informacja dotyczy rent socjalnych)	– 728,20 zł
70% przeciętnego wynagrodzenia	– 1699,10 zł
130% przeciętnego wynagrodzenia	– 3155,50 zł

! **Ważne!** Kwota minimalnego wynagrodzenia w roku 2006 wynosi **899,10 zł.**

Więcej informacji: **Zakład Ubezpieczeń Społecznych** w Bielsku-Białej, ul. Kraśnińskiego 34, tel.: 033 811 03 00, 033 812 30 71. W budynku znajduje się winda, którą osoby niepełnosprawne ruchowo mogą dostać się na każde piętro. Informacje również na stronie www.zus.pl.

4. Na jakich warunkach osoba niepełnosprawna może podjąć pracę w „zwykłym zakładzie”?

W zakładach otwartego rynku, praca może być organizowana w następujący sposób:

- na warunkach konkurencyjnych (osoba niepełnosprawna jest przyjmowana i pracuje na takich samych zasadach i warunkach jak osoba pełnosprawna),
- na stanowiskach pracy specjalnie dobranych i przystosowanych do możliwości pracowników,
- w formie zatrudnienia wspomagane, z pomocą tzw. zawodowego asystenta lub instruktora wspomagającego, który pomaga osobie niepełnosprawnej przystosować się do fizycznego i społecznego środowiska pracy (forma ta jest już bardzo popularna zagranicą. Więcej na ten temat na stronie www.niepelnosprawni.info);
- zawodem tworzonym na potrzeby osób niepełnosprawnych jest również doradca środowiskowy (więcej informacji na stronie Europejskiej Fundacji Rozwoju Osób Niepełnosprawnych: www.efron.pl lub portalu www.idn.org.pl/dorson).

5. Czy niepełnosprawny pracownik ma jakieś specjalne przywileje?

TAK. Osoba niepełnosprawna w stopniu znacznym i umiarkowanym ma zmniejszony tygodniowy wymiar pracy do 35 godzin, prawo do dodatkowej piętnasto-

minutowej przerwy w ciągu dnia i dodatkowe dni urlopowe. Więcej informacji można znaleźć na stronie www.niepelnosprawni.info w dziale „Praca”.

! **Ważne!** Przepisów o czasie pracy osób niepełnosprawnych nie stosuje się do osób zatrudnionych przy pilnowaniu lub gdy na wniosek osoby zatrudnionej lekarz wyrazi na to zgodę, koszty takich badań ponosi pracodawca.

EFEKTYWNE POSZUKIWANIE PRACY – CZEGO NIE NALEŻY SIĘ BAĆ POSZUKUJĄC PRACY

Oto zbiór kilku rad, które mogą się przydać każdej osobie niepełnosprawnej poszukującej pracy.

Jakie narzędzia, metody szukania zatrudnienia można uruchomić, aby proces ten był jak najbardziej efektywny?

1. Podczas poszukiwania pracy można korzystać z Internetu. Większość ofert zatrudnienia można znaleźć bez problemu w zasobach Internetu, warto również pamiętać o tym, że część z nich nie pojawia się nigdy w prasie, więc wspomniany sposób przeglądania ogłoszeń pracodawców staje się koniecznością. Osoby, które nie mają na co dzień dostępu do łącza Internetowego mogą odwiedzać instytucje, które oferują bezpłatne usługi w tym zakresie:

- **Internetowe Centrum Informacji Multimedialnej** ul. Komorowicka 48 tel.: 033 812 69 51, 812 45 77. Czynnne od poniedziałku do piątku

Szczegółowe regulacje dotyczące pracy osób niepełnosprawnych znajdują się w ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, rozdział 4: Uprawnienia osób niepełnosprawnych (Dz.U. z 1997 r., nr 123, poz. 776 z późniejszymi zmianami).

w godzinach 9.00 – 19.00, w soboty w godzinach 9.00 – 14.00.

• Gminne Centra Informacji:

- w Bielsku-Białej, ul. Kosynierów 20, tel.: 033 822 04 34, www.infofirma.pl/gcibielsko
- w Jaworzcu, Urząd Gminy, ul. Zdrojowa 82, tel.: 033 817 21 95, 817 28 13, www.gci.jaworze.pl
- w Jasienicy, Urząd Gminy, Jasienica 300, tel.: 033 818 58 88, www.gci.jasienica.pl
- w Szczyrku, Urząd Miasta, ul. Górską 104, tel.: 033 817 17 67, www.gci.szczyrk.pl
- **Info-kioski** w budynku Starostwa Powiatowego, ul. Piastowska 40, tel.: 033 813 62 17, godziny otwarcia: 8.00 – 15.00 Na parterze znajduje się Info-kiosk dla osób na wózkach.

- Środowiskowe Centrum Pracy, ul. Łągodna 17, tel.: 033 499 08 40 Oferta dla osób mieszkających na osiedlu „Złote Łany”.
  - Książnica Beskidzka, ul. Słowackiego 17a, tel.: 033 822 82 21.
2. **Zaangażowanie członków rodziny i znajomych** w cykliczne wyszukiwanie dla nas ofert pracy – dla większości osób niepełnosprawnych to rodzina i bliscy przyjaciele będą mieli największy wpływ na decyzje zawodowe. Poświęcenie przynajmniej jednej godziny tygodniowo na taką działalność nie będzie dla naszego krewnego czy znajomego stanowić problemu o ile precyzyjnie wyjaśnimy mu o jaki rodzaj zatrudnienia nam chodzi, jakie warunki pracy i płacy nas interesują. Osoby te mogą stać się też głównym źródłem wsparcia emocjonalnego i praktycznego podczas poszukiwania pracy,
  3. **Odwiedzanie Biur Karier** na wyższych uczelniach i w niektórych szkołach policealnych miasta. Regularne odwiedzanie stron Internetowych tych instytucji pozwoli zapoznać się z ofertami pracy, przede wszystkim dla studentów i absolwentów. Część Biur organizuje również Targi Pracy, na które wstęp jest otwarty również dla osób spoza uczelni. W Bielsku-Białej jednym z najbardziej aktywnych Biur jest Biuro Karier Akademii Techniczno-Humanistycznej, ul. Willowa 2, tel.: 033 827 94 19, www.biurokarier.ath.bielsko.pl
  4. **Zbieranie rekomendacji od poprzednich pracodawców**, z praktyk i staży. Takie rekomendacje są cennym potwierdzeniem dla kolejnego pracodawcy, że ma do czynienia z osobą o wysokich walorach zawodowych, której kandydaturę warto rozpatrzyć.
  5. **Wizytówki**. Stają się koniecznością zwłaszcza wtedy, kiedy jesteśmy specjalistami w swoim zawodzie. Nie jesteśmy w stanie przewidzieć kiedy nadarzy nam się szansa pozostawienia ważnej z punktu widzenia poszukiwania pracy osobie informacji o sobie, warto więc zawsze mieć przy sobie wizytówki. Pamiętajmy, by wizytówki były skromne i eleganckie, pozbawione zbędnych ozdóbek.
  6. **Portfolio**. Jest dodatkowym uzupełnieniem dokumentów aplikacyjnych. Istotne w tych branżach, w których oczekuje się namacalnego dowodu kwalifikacji zawodowych. W przypadku fotografa będzie to zbiór jego najcenniejszych zdjęć w albumie albo na płycie CD, osoba uzdolniona artystycznie przedstawi katalog ze swoimi pracami, webmaster zaprezentuje strony Internetowe, które stworzył, grafik komputerowy wybrane projekty plakatów, wizytówek itp.,
- Warto w tym momencie, zastanowić się dokładnie nad kolejnymi pytaniami:
- Czy efektywnie szukam pracy?
  - Czy metody, które stosuję na pewno są skuteczne?

Poniżej znajdują się stwierdzenia potwierdzające umiejętność poszukiwania zatrudnienia.

Które z wymienionych czynności wykonujesz na co dzień?

- Szukam pracy przez Internet.
- Informuję swoją rodzinę i znajomych o poszukiwaniu pracy.
- Mam przygotowane profesjonalne CV.
- Umieję przygotowywać dobre listy motywacyjne.
- Mam plan spotkań w sprawie pracy na najbliższy tydzień, miesiąc itd.
- Wiem, jakie pytania może zadać mi potencjalny pracodawca i przećwiczyłem taką rozmowę z doradcą zawodowym lub ze znajomym.
- Uczestniczę lub uczestniczyłem w kursach i szkoleniach, które uzupełniają moje dotychczasowe wykształcenie.
- Posiadam wiedzę na temat dofinansowania dla pracodawców zatrudniających osoby niepełnosprawne. Mogę tę wiedzę przekazać dalej.
- Wiem, jakie są prawa i obowiązki osoby niepełnosprawnej na rynku pracy.

Im więcej stwierdzeń: „Tak, potrafię to zrobić”, tym prawdopodobieństwo podejmowania efektywnych działań podczas poszukiwania pracy jest większe. Jeśli jednak większość Twoich odpowiedzi jest negatywna, oznacza to, że umiejętności poszukiwania zatrudnienia nie są jeszcze na tyle rozwinięte, żebyś mógł skutecznie z nich korzystać.

WŁASNA DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZA – SZANSA DLA PRZEDSIĘBIORCZYCH

- Czy lubisz częste kontakty z innymi ludźmi?
- Czy jesteś dobrym organizatorem?
- Czy jesteś osobą kreatywną, z własną inicjatywą?
- Czy łatwo przychodzi Ci podejmowanie decyzji?
- Czy jesteś odporny na stres?

Jeśli na większość pytań odpowiedziałeś TAK, to powinieneś przemyśleć uruchomienie własnej działalności gospodarczej.

Jakie jeszcze cechy powinien posiadać przedsiębiorca, bez względu na to czy zatrudnia pracowników, czy też prowadzi firmę jednoosobową (samozatrudnienie)?

Chęć osiągnięcia sukcesu

Wiara we własne siły

Optymizm

Samodzielność i samodyscyplina

Wytrwałość

Skuteczność w działaniu

Podstawową umiejętnością jest również zdolność do analizowania zmian, które nieustannie zachodzą w naszej gospodarce i wybór takiej branży, takiej niszy rynkowej, w której będzie zapotrzebowanie na usługi lub produkty firmy, którą chcemy założyć. Bez tego nawet najbardziej kreatywny kandydat na przedsiębiorcę może nie osiągnąć sukcesu. Warto więc dopytywać w Urzędzie Miasta lub Gminy o plany rozwoju lokalnego czy projekty inwestycji, śledzić statystyki opracowywane przez Urzędy Pracy czy instytucje badawcze, żeby na bieżąco orientować się w jakim kierunku zmierza rozwój gospodarczy regionu, w którym chcemy działać.

Zakładanie firmy krok po kroku

W momencie, kiedy jesteśmy już pewni jakim typem działalności chcielibyśmy się zająć, możemy rozpocząć procedurę zakładania naszej firmy (skupimy się przede wszystkim na firmie jednoosobowej, czyli na samozatrudnieniu).

1. W pierwszej kolejności udajemy się do **Urzędu Gminy lub Miasta** w swoim miejscu zamieszkania celem wypełnienia formularza niezbędnego do rejestracji (w wydziale ewidencji

działalności gospodarczej – numer telefonu do wydziału w Bielsku-Białej to 497 16 43). Powinniśmy wcześniej zastanowić się, jak będzie się nazywała nasza firma, jaka będzie jej nazwa skrócona, czy firma będzie miała swoją odrębną siedzibę czy też adres zamieszkania stanie się jednocześnie adresem firmy. We wniosku rejestracyjnym opisujemy dodatkowo typ działalności, jaki zamierzamy podjąć z wykorzystaniem tzw. klasyfikacji PKD – poszczególne rodzaje działalności przypisane są w niej do określonych numerów (np. przygotowywanie i dostarczanie żywności dla odbiorców zewnętrznych – catering ma w niej numer 55.52). Trzeba jednak dokładnie zapoznać się z tymi numerami – nie wszystkie typy działalności zostały tam szczegółowo opisane, trzeba będzie wówczas znaleźć kod opisujący działalność najbardziej zbliżoną do tego, czym zamierzamy się zająć. Do formularza można wpisać więcej rodzajów działalności, również te, które zamierzamy uruchomić w przyszłości. Z klasyfikacją PKD można zapoznać się w Internecie na stronie **<http://klasyfikacje.pl>**, w Urzędzie

- Gminy można też poprosić o książkę kodów. Po wypełnieniu formularza należy jeszcze dokonać wpłaty 100 zł (ale nie we wszystkich gminach, w niektórych nie ma takich opłat – o informacje należy pytać w samym urzędzie) i dokument można już złożyć. Okres oczekiwania na wpis do ewidencji działalności gospodarczej wynosi średnio 7 dni, po tym czasie można odebrać w urzędzie stosowny wpis.
2. Kolejnym krokiem jest odwiedzenie **Urzędu Statystycznego** (w Bielsku-Białej przy ul. Grażyńskiego 54, tel.: 033 822 18 35) celem otrzymania **numeru REGON**, przypisanego tylko do naszej firmy. Na miejscu otrzymamy do wypełnienia oświadczenie, w którym oprócz podania najważniejszych danych teleadresowych firmy wskazujemy jaki rodzaj działalności jest podstawowy dla firmy, a który jest drugo- i trzeciorzędny. Ważne jest, żeby wymienić typy działalności w kolejności, która będzie odpowiadała rzeczywistym działaniom. Wizyta w Urzędzie Statystycznym nic nie kosztuje, zostawiamy tam jedynie kserokopię zaświadczenia o wpisie do ewidencji działalności gospodarczej (oryginał tylko do wglądu). Czas oczekiwania na zaświadczenie – do 2 dni. Biuro ds. REGON jest czynne w poniedziałki w godzinach 7.30 – 16.45, od wtorku do piątku w godzinach 7.30 do 14.30.
  3. W ciągu 7 dni po otrzymaniu wpisu do ewidencji musisz się udać do **Urzędu Skarbowego** odpowiadającego miejscu zamieszkania celem dokonania **zgłoszenia identyfikacyjnego NIP** (w przypadku samozatrudnienia NIP osobisty stanie się jednocześnie numerem firmy). Dodatkowo określamy w urzędzie **status wobec VAT**. Tylko część typów działalności jest zwolniona z podatku VAT - informację na ten temat uzyskamy w Urzędzie Skarbowym. Rejestracja VAT kosztuje około 150 zł. W Urzędzie Skarbowym określamy również sposób rozliczania, czyli sposób płacenia podatków (książka przychodów i rozchodów, ryczałt lub karta podatkowa). Większość przedsiębiorców prowadzących jednoosobową firmę decyduje się na rozliczanie na zasadach ogólnych (przy pomocy Podatkowej Książki Przychodów i Rozchodów).
  4. Po skompletowaniu opisanych dokumentów możemy wyrobić **pieczętkę firmową**, na której oprócz nazwy firmy i jej danych teleadresowych znajdują się numery NIP i REGON. Pieczętka będzie niezbędna przy przygotowywaniu wszelkich dokumentów firmowych oraz wystawianiu faktur/rachunków. Koszt wyrobienia pieczętki to około 30-40 zł.
  5. Kolejną instytucją, którą odwiedzamy jest wybrany przez nas bank, w którym zakładamy osobne konto firmowe. Aby otworzyć rachunek

bankowy potrzebne są następujące dokumenty: wpis do działalności gospodarczej, zaświadczenia o nadaniu REGONU, NIP. Wybór banku będzie podyktowany wcześniejszym rozoznaniem w wysokości miesięcznych opłat, kosztach otwarcia rachunku itp. Warto zwrócić przy tym uwagę, czy bank oferuje pomoc telefoniczną albo możliwość uruchomienia konta Internetowego (umożliwi nam to śledzenie stanu konta firmy na bieżąco).

6. Ostatnią instytucją, którą musimy odwiedzić jest Zakład Ubezpieczeń Społecznych, w którym określamy wysokości miesięcznych składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne. Poza pewnymi wyjątkami, prowadzący działalność płaci obowiązkowo składkę emerytalną, rentową i wypadkową oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne. Ubezpieczenie chorobowe jest dobrowolne. Szczegółowe informacje na ten temat można uzyskać w siedzibie ZUS przy ul. Traugutta 2, tel.: 033 811 03 00, 812 30 71 do 77. Czynne codziennie w godzinach 7.30 do 15.30. www.e-inspektorat.zus.pl

! **Ważne!** Osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą, które:

- rozpoczęły wykonywanie działalności gospodarczej nie wcześniej niż 25 sierpnia 2005 r.,
- nie prowadzą lub w okresie ostatnich 60 miesięcy kalendarzowych przed

dniem rozpoczęcia wykonywania działalności gospodarczej nie prowadziły pozarolniczej działalności gospodarczej,

- nie wykonują działalności gospodarczej na rzecz byłego pracodawcy, na rzecz którego przed dniem rozpoczęcia działalności gospodarczej w bieżącym lub poprzednim roku kalendarzowym wykonywały w ramach stosunku pracy lub spółdzielczego stosunku pracy czynności wchodzące w zakres wykonywanej działalności gospodarczej **mogą skorzystać z ustawowej zniżki na ubezpieczenie społeczne**. Podstawą składek na wymienione ubezpieczenie jest w ich przypadku nie 60 a 30% przeciętnego minimalnego wynagrodzenia. Z takiej ulgi mogą oni korzystać przez 2 lata od momentu uruchomienia firmy. Składki zdrowotne pozostają na tym samym poziomie.

Osoba zainteresowana własną działalnością gospodarczą powinna się dobrze zastanowić, czy nie jest to właśnie dobry okres na podjęcie takiej decyzji. W podjęciu tej decyzji pomogą informacje o możliwościach uzyskania pożyczki na rozpoczęcie działalności gospodarczej. Cześć z tych pożyczek dotyczy tylko osób niepełnosprawnych, pozostałe są przyznawane na warunkach ogólnych.

Gdzie można uzyskać pożyczkę?

1. **Pożyczka ze środków PFRON** jest dostępna dla tych osób niepełno-

sprawnych, które nie przekroczyły wieku emerytalnego i dodatkowo są zarejestrowane w urzędzie pracy jako bezrobotne lub poszukujące pracy (i nie pozostają w zatrudnieniu). Taką pożyczkę można otrzymać tylko raz, pod warunkiem że nie korzysta się jednocześnie z pożyczki z Funduszu Pracy. Maksymalna wysokość pożyczki to 30-krotność przeciętnego wynagrodzenia. Oprocentowanie wynosi 5% od udzielonej kwoty. Odpowiednie wnioski składa się w Powiatowym Urzędzie Pracy (mieszkańcy Bielska-Białej) lub w Starostwie Powiatowym (osoby z powiatu bielskiego ziemskiego). Więcej informacji na stronie internetowej Urzędu Pracy, w dziale dla osób niepełnosprawnych (www.pupbb.infofirma.pl) lub pod numerem telefonu: 033 496 51 73 (pokój C8). W Starostwie Powiatowym można łączyć się z numerem telefonu: 033 813 63 13.

2. Ogólne pożyczki dla bezrobotnych:

- jednorazowa dotacja z Urzędu Pracy równa 5-krotności przeciętnego wynagrodzenia,
- fundusze pożyczkowe (np. osoby z terenów wiejskich i miast do 20 tys. mieszkańców mogą skorzystać z Europejskiego Funduszu Rozwoju Wsi Polskiej, tel.: 022 663 75 01 strona Internetowa to www.efrwp.com.pl),
- fundusze poręczeniowe (np. z funduszu działającego przy Banku Gospo-

darstwa Krajowego; w Bielsku-Białej filia banku znajduje się przy ul. Sixta 19, tel.: 033 813 81 08, www.bgk.com.pl).

Dane instytucji w Bielsku-Białej, w których można uzyskać dodatkowe informacje:

- **Agencja Rozwoju Regionalnego**, ul. Cieszyńska 365, tel.: 033 818 47 79, 8122 675, www.arrsa.pl (doradztwo i szkolenia),
- Stowarzyszenie **Bielskie Centrum Przedsiębiorczości**, ul. Cieszyńska 367, tel.: 033 496 02 30, www.bcp.org.pl (doradztwo, informacje, udzielanie pożyczek),
- **Inicjatywa MIKRO**, ul. Browarna 2, tel.: 033 815 09 59, 815 09 60, e-mail: bielsko@inicjatywamikro.pl (udzielanie pożyczek),
- **Regionalna Izba Handlu i Przemysłu**, ul. Wzgórze 19, tel.: 033 822 04 48, 033 812 40 88, www.cci.pl (doradztwo, szkolenia),
- **Punkt Informacyjny Europe Direct**, ul. Słowackiego 17A, tel.: 033 812 35 20, http://europe_direct-bielsko.fm.interia.pl (doradztwo, szkolenia),
- **Śląska Fundacja Wspierania Przedsiębiorczości**, Gliwice, tel.: 033 230 78 86, www.sfwp.gliwice.pl (udzielanie pożyczek),
- **Górnośląska Agencja Przekształceń Przedsiębiorstw**, Katowice, tel.: (033 251 64 21, www.gapp.pl (udzielanie pożyczek).

Strony Internetowe dla zainteresowanych prowadzeniem własnej działalności gospodarczej:

www.firma.onet.pl
www.prawo.interia.pl/abc/firma
www.twoja-firma.pl

TELEPRACA

Wyobraź sobie, że wstajesz rano i po śniadaniu zasiadasz do własnego komputera. Otwierasz swoją skrzynkę pocztową, w której czekają zadania od pracodawcy z Katowic na dzień dzisiejszy: utworzenie kolejnych zakładek na stronie firmy, przygotowanie plakatu promującego usługi zakładu, wyszukanie i sporządzenie raportu na temat aktualnych promocji u konkurencyjnych firm. Dla niego nie ma żadnego znaczenia, że jesteś osobą niepełnosprawną. Interesują go efekty Twojej pracy, rozliczenie się z zadań na czas, Twoje zaangażowanie i pomysłowość. Może jesteś zatrudniony u niego na umowę o pracę, może wykonujesz umowę o dzieło... Najważniejsze jednak jest to, że masz szansę realizować się zawodowo i zdobywać kolejne doświadczenia w świecie pracy.

Osoby niepełnosprawne będą z pewnością bardzo zainteresowane możliwością wykonywania pracy zawodowej we własnym domu. Podjęcie tego typu zatrudnienia wymaga co najmniej dobrych umiejętności informatycznych, dostosowania stanowiska pracy w domu do

<http://www.msp.money.pl/>
www.parp.eduportal.pl (bezpłatne szkolenia dotyczące przedsiębiorczości, m. in. „Jak założyć własną firmę”, „Biznesplan”, „Fundusze strukturalne dla przedsiębiorstw”).

potrzeb osoby niepełnosprawnej (zakup odpowiedniego sprzętu np. syntezatora mowy dla osoby niewidomej albo programu powiększającego czcionkę dla osoby słabowidzącej) oraz nawiązanie kontaktu z pracodawcą zainteresowanym tego typu zatrudnieniem, np. poprzez wyszukanie interesujących ofert na jednej ze stron Internetowych podanych na końcu tego rozdziału.

Nie wszyscy będą mogli jednak taką pracę wykonywać – wiąże się ona bowiem z potrzebą posiadania takich cech jak: samodyscyplina, umiejętność organizacji czasu pracy, twórczość, zdolność samodzielnego myślenia, umiejętność pracy bez bezpośredniego nadzoru, nastawienie na wyniki i rezultaty. Z tego opisu wynika, że telepraca będzie dobrym rozwiązaniem dla tej osoby niepełnosprawnej, która jest pewna swoich kwalifikacji i potrafi samodzielnie rozwiązywać powierzone jej zadania, bez konieczności ciągłego dzwonienia do pracodawcy i potwierdzania na każdym kroku zasadności wykonania pracy w ten czy inny sposób. Jeśli dostrzegasz

u siebie większość wymienionych cech, potwierdzają to osoby z Twojego otoczenia to masz duże szanse na skorzystanie z takiej propozycji. Koszty związane z użytkowaniem komputera czy dostępem do Internetu wymagają natomiast omówienia z pracodawcą i stosownych uregulowań pomiędzy obiema stronami. Czasami będzie on osobno opłacał dostęp do Internetu w Twoim domu, czasami nie otrzymasz takiej propozycji i będą to dodatkowe koszty dla Ciebie – ważne jest aby każdą ofertę telepracy dokładnie przeanalizować i podjąć właściwą decyzję.

Żeby lepiej zrozumieć czym jest telepraca przedstawiamy poniżej dwie przykładowe definicje:

Telepraca (Definicja Komisji Europejskiej) – jest to metoda organizowania i wykonywania pracy, w której pracownik pracuje poza miejscem pracy pracodawcy przez znaczną część swojego czasu pracy, dostarczając do pracodawcy wyniki (rezultaty) pracy przy wykorzystaniu technologii informacyjnych oraz technologii przekazywania danych, zwłaszcza Internetu.

Telepraca (Definicja Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej) – to forma (typ) organizacji pracy polegająca na stałym wykonywaniu pracy na odległość, z dala od miejsca gdzie oczekuje się rezultatu pracy i gdzie jest on wykorzystany (tradycyjne miejsce pracy). Odbywa się to poza zasięgiem (kontaktem osobistym) z pracodawcą, z wykorzystaniem przez

świadczącego pracę technik informacyjnych (telefon, faks, komputer, Internet, satelita).

Telepraca daje duże możliwości rozwoju zawodowego osobom niepełnosprawnym, ponieważ wraz z rozwojem techniki rośnie zainteresowanie pracodawców tą formą pracy. W szczególności zainteresowani tą formą zatrudnienia mogą być przedstawiciele następujących zawodów:

- informatycy,
- graficy komputerowi,
- webmasterzy,
- księgowi,
- tłumacze,
- architekci,
- analitycy,
- specjaliści ds. marketingu,
- specjaliści ds. sprzedaży,
- handlowcy (np. sklepy Internetowe, sprzedaż na aukcjach),
- doradcy podatkowi i inni doradcy klienta.

Jakie korzyści z podjęcia telepracy może mieć osoba niepełnosprawna?

1. Nie trzeba dojeżdżać do pracy, organizować sobie przewozu, co ma kapitalne znaczenie przede wszystkim dla osób poruszających się na wózkach, osób niewidomych itp.
2. Możliwość zatrudnienia, bez względu na to w którym regionie kraju ma swoją siedzibę pracodawca. To daje duże możliwości, w szczególności

tym osobom, które mieszkają z dala od dużych miast.

3. Elastyczność w organizowaniu sobie pracy – możliwość łączenia rehabilitacji i pracy, praca w takich godzinach, które są najkorzystniejsze dla telepracownika.
4. Mniejszy poziom stresu, który może przełożyć się na większą efektywność pracy.

Na co powinien zwrócić uwagę telepracownik przed i w trakcie wykonywania takiej formy zatrudnienia, aby upewnić się czy telepraca jest dla niego odpowiednim rozwiązaniem?

1. Czy potrafi umiejętnie rozgraniczać czas pracy od czasu osobistego, tak żeby te dwie sfery życia nie nakładały się na siebie z jednoczesnym obniżeniem wydajności pracy.
2. Czy na pewno poradzi sobie z odseparowaniem od innych współpracowników, z brakiem kontaktu z innymi ludźmi? Jeśli nie, jeśli podjęciu telepracy zaczną towarzyszyć negatywne emocje i poczucie osamotnienia to osoba taka powinna raczej starać się wrócić do tradycyjnej formy zatrudnienia.
3. Telepracownik szczególnie uważnie zapoznać musi się z warunkami pracy i płacy, z formą zatrudnienia i zakresem obowiązków, po to żeby nie stać się ofiarą oszustwa. Najlepiej rozpocząć współpracę z firmami znanymi, sprawdzonymi i poleconymi przez osoby godne zaufania.

Jakie korzyści z zatrudnienia telepracownika może mieć pracodawca?

1. Większa wydajność pracownika, który może skupić się na swoich zadaniach bez konieczności dojazdów i tracenia czasu na sprawy nie związane z pracą.
2. Elastyczny system pracy powoduje, że osoba zatrudniona w ten sposób może efektywnie pracować, jednocześnie mając możliwości załatwienia swoich spraw, kontynuowania rehabilitacji itp. Zależać to będzie tylko od dobrej organizacji dnia i tygodnia pracy.
3. Niższe koszty utrzymania biura, mniejsze rachunki za media itp.

Wymienione korzyści mogą stać się jednocześnie znaczącymi argumentami w rękach osoby niepełnosprawnej, która chciałaby podjąć się takiej pracy.

Oczywiście, żeby podjąć się telepracy należy stale przeglądać zasoby Internetu, przesyłać interesującym nas firmom swoje oferty współpracy. Podajemy przykładowe strony Internetowe z ofertami telepracy:

www.telepraca.org.pl
www.telepraca-efs.pl
www.telepraca-equal.pl
www.egospodarka.pl
www.samisobie.clan.pl/bezbar.htm
www.zlecenia.przez.net
www.AukcjeZleceń.pl
www.e-zlecenia.pl
www.telepraca.memory.pl

www.webinside.pl/webstandards/publicystyka/212 (artykuł o dostępności usług Internetowych dla osób niepełnosprawnych)

Przykładowa literatura na temat telepracy:

1. Mrozińska C. (red.), „Telepraca. Rynek pracy bez barier”, Krajowy Urząd Pracy, Warszawa 2001.

2. Sankowski D., Bąkała A., „Telepraca szansą dla niepełnosprawnych” w: Lewandowski J. (red.) „Ergonomia niepełnosprawnym w procesie jednoczenia Europy”, wydawnictwo Politechniki Łódzkiej, Łódź 2002.

3. Szewczyk A. (red.), „Telapraca – szansą czy zagrożeniem na rynku pracy?”, wydawnictwo Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin 2002.

LOKALNY RYNEK PRACY

Osoba poszukująca pracy czuje się pewniej i bezpieczniej na rynku pracy, kiedy ma pełną wiedzę o zawodach, na które jest zapotrzebowanie wśród lokalnych pracodawców i jednocześnie jest świadoma tego, które zawody generują bezrobocie, w których sektorach gospodarki najtrudniej znaleźć zatrudnienie. Systematyczne pozyskiwanie takich informacji pozwoli skuteczniej szukać pracy przede wszystkim w branżach rozwijających się, poszukujących pracowników a jednocześnie efektywniej wybierać profile kursów i szkoleń, tak by odpowiadały one na zapotrzebowanie płynące z rynku. Interesujące dane można uzyskać m.in. w Powiatowym Urzędzie Pracy, którego jednym z zadań jest cykliczne opracowywanie analiz rynku pracy. Z tegorocznego raportu (umieszczonego również na stronie internetowej Urzędu: **www.pupbb.infofirma.pl**) wyłania się następujący **stan bielskiego rynku pracy w pierwszej połowie 2006r.:**

- do zawodów, w których istnieje największe bezrobocie należą: sprzedawca, sprzątaczką, pracownik biurowy, zmiatacze i pokrewni, robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym,
- największa ilość ofert pracy spłynęła z sektora przetwórstwa przemysłowego, handel hurtowy i detaliczny (naprawa pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku domowego) i z budownictwa. Pozostałe sektory, z których pochodziło sporo ofert pracy to: obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności, dalej - ochrona zdrowia i pomoc społeczna, działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, transport, gospodarka magazynowa, łączność, hotele i restauracje.

Możliwości zatrudnienia w powiecie bielskim

- do zawodów, w których istnieje największe bezrobocie zaliczyć można następujące: sprzedawca, pracownik biurowy, robotnik budowlany, monter podzespołów i zespołów elektronicznych, krawiec, ślusarz, asystent ekonomiczny,
- największa ilość ofert pracy spłynęła z sektora przetwórstwa przemysłowego, budownictwa, handlu hurtowym i detalicznym, naprawy pojazdów samochodowych, motocykli oraz antyków.

Pracodawcy w swoich ofertach pracy opisują wymagania dotyczące poziomu wykształcenia i doświadczenia zawodowego potencjalnego pracownika, ale jednocześnie ich uwaga coraz mocniej skupia się na indywidualnych cechach kandydata, jego umiejętnościach osobistych. Od tego będzie bowiem zależało, czy przyszły pracownik poradzi sobie z pracą zespołową, czy będzie osobą kreatywną, działającą na rzecz rozwoju pozytywnego wizerunku firmy. Dlatego sięgnęliśmy również po kolejny raport, który przybliży nam szczegółowe wymagania bielskich pracodawców.

Jakie cechy powinien mieć dobry pracownik?

Wg badań przeprowadzonych w tym roku przez pracowników Akademii Techniczno-Humanistycznej pracodawcy w Bielsku-Białej oczekują od przyszłych pra-

cowników przede wszystkim następujących cech i umiejętności:

- pracowitości,
- doświadczenia zawodowego,
- odpowiedniego wykształcenia,
- kreatywności,
- dyspozycyjności.

Więcej informacji można znaleźć w raporcie, który można pobrać ze strony Internetowej: www.efsprojekt.ath.bielsko.pl/pliki/raport.pdf

Lokalni pracodawcy są zainteresowani osobami z odpowiednim doświadczeniem zawodowym i wykształceniem. W przypadku osób niepełnosprawnych oba te komponenty nie zawsze są na wystarczającym poziomie, kwalifikacje są czasami niższe od tych oczekiwanych. Czy to oznacza, że taka osoba nie ma szans na podjęcie zatrudnienia? Zależec będzie to w dużej mierze od samego zainteresowanego. Jeśli nie mam odpowiedniego doświadczenia zawodowego i szukam pracy w nieodpowiedniej dla siebie branży to należałoby zmienić kierunek poszukiwań; być może aktywność zawodowa została przerwana kilka, kilkanaście lat temu i lepiej aktualnie rozpocząć pracę na niższym stanowisku po to, żeby na nowo wejść w rolę pracownika, zrozumieć oczekiwania pracodawcy. Czasami lepiej rozpocząć kolejny etap życia zawodowego od umów cywilnoprawnych (umowa zlecenie, umowa o dzieło) lub od stażu

lub wolontariatu – pozwoli to na spokojniejsze, mniej stresujące wejście na rynek pracy i obiektywną ocenę swoich umiejętności zawodowych. Jest to również szczególnie ważne dla młodych osób niepełnosprawnych, które dopiero wkraczają w życie zawodowe – mogą one skorzystać m.in. ze staży absolwentckich (więcej informacji w Urzędzie Pracy) lub z możliwości odbycia stażu w firmie, która taki program prowadzi.

Przykład: dwóch młodych klientów Punktu Poradnictwa Zawodowego dla Osób Niepełnosprawnych miało możliwość odbyć wakacyjny staż w bielskim oddziale jednego z dużych banków. Zyskali cenne doświadczenie zawodowe, związane m.in. z wiedzą o organizacji pracy w placówce bankowej,

pozytywne rekomendacje i możliwość opisania tego doświadczenia w swoim życiorysie.

Innym powodem nieodpowiedniego przygotowania zawodowego mogą być nieaktualne lub zbyt niskie kwalifikacje – warto wtedy pomyśleć o uzupełnieniu wykształcenia. Obecnie prowadzone kursy i szkolenia są tak skonstruowane, że bez względu na wiek można efektywnie w nich uczestniczyć. Jedna z klientek Punktu Poradnictwa w wieku ponad 55 lat nauczyła się obsługiwać komputer, regularnie korzysta ze swojej skrzynki pocztowej i w ten sposób kontaktuje się z potencjalnymi pracodawcami. Więcej informacji na ten temat w rozdziale „Kształcenie ustawiczne osób niepełnosprawnych”.

KREOWANIE POZYTYWNEGO WIZERUNKU NIEPEŁNOSPRAWNEGO PRACOWNIKA – O CZYM POWINNI WIEDZIEĆ PRACODAWCY

W tym rozdziale postanowiliśmy oddać głos niepełnosprawnym mieszkańcom Bielska-Białej – osobom, które podjęły w bieżącym roku zatrudnienie. Zapytaliśmy o czym wg ich oceny powinni wiedzieć pracodawcy, zastanawiający się nad zatrudnieniem osoby niepełnosprawnej. Wypowiedzi te są jednocześnie swoistym drogowskazem dla tych niepełnosprawnych, którzy szukają pracy. Argumenty przytoczone poniżej można bowiem uczynić ważnym atutem podczas rozmowy z potencjalnym pracodawcą.

Pracodawcy osób niepełnosprawnych przede wszystkim powinni wiedzieć o obowiązkach i przywilejach zarówno dla siebie, jak i dla pracownika. Osoba zatrudniająca powinna wiedzieć, że może się starać o wszelkie dotacje na utrzymanie pracownika czy przystosowanie miejsca pracy, np. z takich instytucji jak PFRON. Osoby sprawne inaczej nie powinny być od razu skreślane przez pracodawców – powinno im się dać szansę wykazania ponieważ każdy ma w sobie jakiś talent, nawet niepełnosprawne osoby.

Pani Katarzyna, niepełnosprawność neurologiczna, pracuje od września b.r. *Jestem osobą niepełnosprawną i brałem udział w projekcie poradnictwa zawodowego. Uważam, że ta forma pomocy dla osób niepełnosprawnych jest bardzo dobrym rozwiązaniem. Pozwala ona uświadomić osobie niepełnosprawnej, że również i ona może być pełnowartościowym pracownikiem, może być potrzebna i użyteczna w społeczeństwie. Pracodawcy wbrew pozorom nic nie tracą zatrudniając niepełnosprawnego. Niepełnosprawny może być dobrym pracownikiem i niczym nie odbiegać od zdrowego. Przyczyna tego jest prosta, ponieważ pracownik, który jest osobą niepełnosprawną zrobi wszystko żeby dorównać osobie zdrowej, aby podnieść swoje poczucie wartości i przydatności.*

Pan Jacek, niepełnosprawność psychiczna, pracuje od sierpnia b.r. *Osoby niepełnosprawne, które chcą być aktywne zawodowo muszą przede wszystkim przełamać swoje słabości i czuć się takimi samymi członkami społeczności jak wszyscy inni, z takimi samymi prawami i obowiązkami. Muszą mieć poczucie bezpieczeństwa na otwartym rynku pracy, natomiast pracodawcy powinni być otwarci na zatrudnianie osób niepełnosprawnych w swoich przedsiębiorstwach. Czasem bywa nawet tak, że osoba niepełnosprawna jest bardziej wydajnym pracownikiem dbającym o reputację firmy niż osoba zdrowa. Osoba niepełnosprawna, któ-*

rej udało się znaleźć pracę poświęca się jej niemal całkowicie, bo jak wiadomo znaleźć pracę w dzisiejszych czasach to nie lada wyzwanie dla osoby pełnosprawnej, a co dopiero dla osoby niepełnosprawnej. Podstawowymi przepisami, o których powinni wiedzieć pracodawcy zatrudniający osoby niepełnosprawne to przede wszystkim możliwość zapewnienia odpowiednich warunków pracy dla tych osób (montowanie podjazdów, wind i innych sprzętów). Możliwość uzyskania dofinansowania do szkoleń osób niepełnosprawnych. Możliwość uzyskania dofinansowań do ich wynagrodzeń. Można również liczyć na to że np. PFRON ulży w płaceniu składek na ubezpieczenie społeczne. Ważną rzeczą, jeśli nie najważniejszą, o której powinien wiedzieć każdy pracodawca decydujący się na zatrudnienie osób niepełnosprawnych jest oczywiście zrozumienie osoby niepełnosprawnej.

Pan Mariusz, niepełnosprawność neurologiczna, pracuje od września b.r.

Jak się okazuje, osoba poszukująca pracy zorientowana w tematyce przywilejów dla pracodawców zatrudniających niepełnosprawnych może uczynić z tej wiedzy ważny argument w rozmowie z przedstawicielem zakładu. Potwierdza się wówczas jej wizerunek jako osoby kompetentnej, która jest w stanie wskazać zainteresowanemu pracodawcy dodatkowe informacje o tym, dlaczego warto ją zatrudnić.

Poniżej przedstawiamy skrótowy opis najważniejszych przywilejów dla pracodawcy z otwartego rynku pracy:

1. Zwrot kosztów zatrudnienia osób niepełnosprawnych dla pracodawcy

O tego typu pomoc może ubiegać się pracodawca, który:

- jest właścicielem lub posiada tytuł prawny prowadzonej działalności,
- wykazuje dobrą kondycję finansową,
- nie jest w stanie upadłości lub likwidacji,
- zatrudnia co najmniej 25 pracowników w przeliczeniu na pełny wymiar pracy i osiągający wskaźnik zatrudnienia osób niepełnosprawnych w wysokości co najmniej 6% .

2. Dofinansowanie wynagrodzeń

- przysługuje tylko na te osoby, które nie osiągnęły wieku emerytalnego,
- pracodawca rejestruje się w Państwowym Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- dofinansowanie wypłacane będzie co 2 miesiące przez okres roku, w wysokości proporcjonalnej do wymiaru czasu pracy pracownika;
- po roku można wystąpić do PFRON o jego przedłużenie na kolejne okresy roczne.

3. Zwrot podwyższonych kosztów zatrudnienia osób niepełnosprawnych

Maksymalna wielkość pomocy dla pracodawców, którzy szczegółowo będą obliczać ww. koszty wynosi:

- 70% ze 130% najniższego wynagrodzenia dla osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności,
- 70% ze 110% najniższego wynagrodzenia dla osób z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności,
- 70% z 50% najniższego wynagrodzenia dla osób z lekkim stopniem niepełnosprawności.

Dodatkowo, w przypadku osób dotkniętych chorobą psychiczną, upośledzeniem umysłowym, epilepsją oraz osób niewidomych maksymalna wielkość pomocy wynosi:

- 90% ze 130% najniższego wynagrodzenia dla osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności,
- 90% ze 110% najniższego wynagrodzenia dla osób z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności,
- 90% z 50% najniższego wynagrodzenia dla osób z lekkim stopniem niepełnosprawności.

Pracodawcy, którzy nie chcą szczegółowo obliczać ww. kwoty mogą obliczać roczny ryczałt, kolejno wg następującej wielkości:

Stopień znaczny	Stopień umiarkowany	Stopień lekki
90% mw*	70% mw*	40% mw*

* mw – minimalne wynagrodzenie

W przypadku osób, u których stwierdzono chorobę psychiczną, upośledzenie umysłowe, epilepsję bądź też osób niewidomych kwoty przedstawione w tabeli zwiększa się o 55% minimalnego wynagrodzenia. Ponadto, do kwoty ryczałtu zalicza się 100% kwot odpowiadającym składkom na ubezpieczenia społeczne, tj. kwot składek na ubezpieczenia społeczne finansowanych przez PFRON lub budżet państwa.

Kwota dofinansowania obliczona zgodnie z zasadami wskazanymi powyżej nie powinna przekroczyć kwoty wynagrodzenia osiąganego przez pracownika niepełnosprawnego.

4. Zwrot kosztów przystosowania miejsca pracy

Do 20-krotności przeciętnego wynagrodzenia za każde przystosowane stanowisko pracy na:

- osobę niepełnosprawną skierowaną przez urząd pracy,
- osobę, u której niepełnosprawność powstała w trakcie zatrudnienia u tego pracodawcy.

Pracodawca może otrzymać zwrot kosztów, jeśli:

- zatrudni osobę niepełnosprawną na co najmniej 36 miesięcy,
- uzyska pozytywną opinię Państwowej Inspekcji Pracy o utworzonym stanowisku pracy.

5. Refundacja części składek ZUS

W zakładach zatrudniających do 25 pracowników w przeliczeniu na pełny wy-

miar czasu pracy za osobę ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności składkę emerytalną należną strony pracownika płaci PFRON (9,76%), należną ze strony pracodawcy – budżet państwa (9,76%).

W zakładach zatrudniających powyżej 25 osób w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy i osiągających 6% wskaźnik zatrudnienia osób niepełnosprawnych za osoby z ww. stopniem niepełnosprawności składkę emerytalną należną ze strony pracownika i pracodawcy płaci PFRON (9,76%).

6. Pozostałe ulgi i przywileje

- zwrot kosztów szkolenia pracowników niepełnosprawnych,
- uzyskanie zwolnienia z wpłat na PFRON,
- możliwość ubiegania się o sfinansowanie stworzenia lub przystosowania miejsca pracy osoby niepełnosprawnej oraz dofinansowania kosztów zatrudnienia takiej osoby z Funduszy Strukturalnych UE

(www.fundusze-strukturalne.gov.pl)

Więcej informacji:

- infolinia PFRON 0800-153-163,
- www.pfron.org.pl
- Powiatowy Urząd Pracy, ul. Partyzantów 55 tel.: 033 496 51 50

Przykładowe wyliczenia:

W odniesieniu do minimalnego wynagrodzenia z grudnia 2005r., tj. kwoty 849 zł maksymalna wielkość zwrotu podwyższonych kosztów zatrudnienia

osób niepełnosprawnych, przy szczegółowym rozliczeniu wynosi:

dla znacznego stopnia	772,59 zł
dla umiarkowanego stopnia	653,73 zł
dla lekkiego stopnia	297,15 zł

Dla osób z chorobą psychiczną, upośledzeniem umysłowym, epilepsją oraz osób niewidomych:

dla znacznego stopnia	993,33 zł
dla umiarkowanego stopnia	840,51 zł
dla lekkiego stopnia	382,05 zł

Dla pracodawców wybierających ryczałt kwoty te będą odpowiednio niższe.

KSZTAŁCENIE USTAWICZNE OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Wiele osób niepełnosprawnych podkreśla, że pomimo usilnych prób znalezienia pracy nadal pozostaje w grupie bezrobotnych. Przyczyn jest wiele – jedną z nich z pewnością są nieaktualne albo niepełne kwalifikacje do wykonywania konkretnego zawodu. Część z poszukujących pracy podejmuje te działania po bardzo długim, czasami kilkunastoletnim okresie przerwy w pracy zawodowej. Oczywista jest tu potrzeba dostosowania się do oczekiwań współczesnych pracodawców. Jeśli chcemy pracować w magazynie, a we wszystkich ofertach pracy jest mowa o osobie z ukończonym kursem wózków widłowych to jedyną drogą do zatrudnienia jest ukończenie takiego kursu albo zmiana profilu poszukiwań pracy. Jeśli chcemy pracować w biurze, to aktualnie nie do pomyślenia jest brak umiejętno-

ści posługiwania się sprzętem komputerowym. Rozwiązanie – zapisanie się na kurs komputerowy, samokształcenie w domu albo zmiana profilu poszukiwań zawodowych. W związku z tym nie warto tracić energii na rozmyślenia o tym, że nikt nie chce mnie zatrudnić ale zacząć działać w kierunku, który wyznaczają mi pracodawcy. Chcesz rozpocząć pracę na stanowisku sekretarki – dobrze, masz szansę na zatrudnienie, ale skończ najpierw kurs komputerowy. Takie informacje zwrotne potraktujmy jako drogowskaz do zatrudnienia, a nie jako dodatkową uciążliwość.

Zdajemy sobie sprawę, że w praktyce andargogika specjalna (kształcenie dorosłych osób niepełnosprawnych) pozostawia jeszcze sporo do życzenia w zakresie organizacji zajęć dla wymienio-

nej grupy osób, w dostosowywaniu budynków szkolnych do potrzeb niepełnosprawnych, ale jednocześnie ta grupa społeczna – jak nigdy wcześniej – ma szansę sięgnąć po wyższe wykształcenie. I zrobić z niego dobry użytek podczas starań o satysfakcjonującą pracę.

Żeby lepiej przyjrzeć się kształceniu dorosłych osób niepełnosprawnych w naszym regionie postanowiliśmy do instytucji oświatowych z terenu Bielska-Białej i okolic (szkoły policealne, wyższe oraz pozostałe szkoły i ośrodki doskonalenia dla dorosłych) skierować ankietę, w której zadaliśmy szczegółowe pytania o możliwości podjęcia w nich nauki przez niepełnosprawnych. Pytania te może wykorzystać każda osoba niepełnosprawna analizująca, jakiego typu kształcenie, na jakim kierunku będzie dla niej najbardziej korzystne. Pamiętajmy, że szkoły kształcące dorosłych często nie mają zbyt dużego doświadczenia w organizacji nauki dla osób niepełnosprawnych. Precyzyjna informacja o potrzebach przyszłego ucznia pozwoli władzom szkoły przygotować się organizacyjnie na przyjęcie takiej osoby. Oto nasze pytania:

1. Na jakich kierunkach mogą kształcić się osoby niepełnosprawne (w szczególności osoby ze znacznym i umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, którym stan zdrowia umożliwia naukę)?

Odpowiedzi szkół miały sprecyzować ogólną dostępność poszczególnych kierunków nauczania dla osób niepełnosprawnych. Zaznaczyliśmy, że potencjalni kandydaci byłiby w takim stanie zdrowia, który umożliwiłby im podjęcie nauki (okres remisji w przypadku osób z niepełnosprawnością psychiczną, zakończenie intensywnej rehabilitacji, dojście do zdrowia po operacji itp.). Oczywiście, przed podjęciem nauki dostępność wybieranego kierunku jest jeszcze weryfikowana indywidualnie przez obie strony oraz przez lekarza wydającego opinię co do możliwości dalszego kształcenia osoby niepełnosprawnej na takim kierunku. To również ważny moment dla kandydata na studia, szkoły policealnej, ponieważ obiektywna analiza predyspozycji i przeciwwskazań do nauki konkretnego zawodu pozwoli wybrać mądrze, bez konieczności późniejszej zmiany kierunku nauczania czy całkowitej rezygnacji z nauki. **Dlatego warto dowiedzieć się wcześniej, na jakich materiałach (chemicznych, narzędziach itp.) przyjdzie osobie niepełnosprawnej uczyć się zawodu. W jakich warunkach, po zakończeniu nauki będzie mogła ona podjąć w przyszłości pracę? Czy nie ma przeciwwskazań do pracy w wysokiej/niskiej temperaturze, z substancjami chemicznymi, w pomieszczeniu zamkniętym, w terenie?** W tym miejscu w sposób szczególny polecamy zapoznanie się z opisami poszczególnych zawodów (warunki pracy i płacy, możliwości

awansu, przeciwwskazania) – pozwoli to na ich wstępną weryfikację oraz odnalezienie profilu kształcenia, który będzie dla nas najkorzystniejszy. Dodatkowo będziemy mogli się dowiedzieć, **czy na interesujący nas zawód będzie w niedalekiej przyszłości zapotrzebowanie, czy też jest to dziedzina gospodarki, w której lawinowo wzrasta liczba bezrobotnych.** Ta informacja jest szczególnie ważna dla osoby niepełnosprawnej, ponieważ podjęcie nauki wymaga od niej najczęściej większej determinacji i nakładu środków niż od osoby sprawnej, więc żeby uniknąć potencjalnych rozczarowań powinna wybrać taki zawód w którym ma szansę znaleźć zatrudnienie na dłuższy okres.

! **Ważne!** Przewodnik po zawodach można znaleźć m.in. na stronie www.praca.gov.pl w zakładce „Klasyfikacja zawodów”. Natomiast na stronie www.jobuniverse.pl/artykuly/7355.html znajdziecie opis Internetowych zawodów przyszłości.

2. Czy w budynku szkoły istnieją bariery architektoniczne, uniemożliwiające naukę osobom poruszającym się na wózkach inwalidzkich oraz o kulach? Czy istnieją windy i inne udogodnienia?

Odpowiedzi pozwolą na podjęcie decyzji co do dalszej nauki w danej szkole, przede wszystkim przez osoby z niepełnosprawnością ruchową, neurologiczną oraz wzrokową. To one często mają naj-

większe problemy z poruszaniem się, zarówno w przestrzeni zamkniętej, jak i otwartej. Część szkół jest wyposażona w odpowiedni sprzęt pomocniczy (windy, schodołazy, podjazdy), inne nie – ale nawet w tych ostatnich można negocjować z władzami szkoły taką organizację nauki, która pozwoli na kształcenie m.in. osób, poruszających się z pomocą wózków inwalidzkich. Czasami będzie to ulokowanie wszystkich zajęć na parterze, w jednej sali, czasami będzie to pomoc w zorganizowaniu wolontariusza (często po prostu pozostali uczniowie z grupy pełnią naprzemiennie tę funkcję – niejednokrotnie z dużym zaangażowaniem). Natomiast osoba niepełnosprawna powinna znać swoje potrzeby i wyrazić je wyartykułować w rozmowie z przedstawicielami szkoły. Od ich dobrej woli i pomysłowości (najczęściej bez potrzeby uruchamiania środków finansowych) zależeć będzie pierwszy sukces osoby niepełnosprawnej – podjęcie nauki, często po długiej przerwie. Część szkół deklaruje chęć przystosowania swoich budynków, w momencie większego zainteresowania nauką przez osoby niepełnosprawne.

! **Ważne!** Od października każdego roku akademickiego można również próbować kontaktować się z uczelniami oraz szkołami policealnymi – przede wszystkim tymi, na których są takie kierunki, jak pedagogika, praca socjalna, terapia. Często działają w nich grupy wolontariuszy, którzy mogą wspomóc niepełnosprawnego ucznia, studenta

w organizacji transportu, nauki itp. Przykładowe uczelnie: Kolegium Nauczycielskie, tel.: 033 496 50 60 lub Akademia Techniczno-Humanistyczna, tel.: 033 827 93 49.

3. Czy w szkole istnieje wyodrębnione biuro lub wyznaczona osoba, zajmująca się sprawami osób niepełnosprawnych?

To ważna informacja dla osoby niepełnosprawnej, która często czuje się bardzo niepewnie, zarówno przy zapisywaniu się na studia, jak i podczas roku akademickiego. Nie wszystkie szkoły posiadają wyodrębnione biuro ds. studentów niepełnosprawnych, ale władze instytucji często chętnie wskażą pracownika, który w sposób szczególny będzie odpowiadał za sprawy tej grupy studentów. Niewątpliwie ważne też będą w tym momencie umiejętności komunikacyjne samego ucznia – to on ma dokładnie sprecyzować, czego oczekuje od swojej szkoły i aktywnie uczestniczyć w realizacji planów wsparcia. Większość uczelni wyższych w dużych miastach Polski zatrudnia pełnomocników ds. osób niepełnosprawnych.

4. Z jakich dofinansowań mogą skorzystać osoby niepełnosprawne? Czy istnieją odrębne stypendia dla ww. grupy osób?

Tego typu pomoc uzależniona jest od rodzaju i profilu szkoły. Uczelnie wyższe zazwyczaj posiadają odrębne sty-

pendia dla osób niepełnosprawnych, dodatkowo trudna sytuacja finansowa studentów uprawnia ich do starania się o stypendium socjalne na zasadach obejmujących wszystkich studiujących. Szkoły policealne i pozostałe szkoły dla dorosłych oferują słuchaczom niepełnosprawnym te same dofinansowania, stypendia co innym swoim słuchaczom (np. stypendium dla bezrobotnych) ale zawsze można próbować negocjować dodatkowe, indywidualne wsparcie.

! **Ważne!** Część szkół, uczelni czy organizacji pozarządowych stara się o dofinansowanie swoich projektów edukacyjnych ze środków unijnych, istnieje więc szansa kształcenia bezpłatnego. Warto uważnie przeglądać artykuły prasowe, odwiedzać strony Internetowe poszczególnych szkół i instytucji, ponieważ z zasady zapisy na dofinansowane kursy, studia trwają bardzo krótko. Przeważają szkolenia językowe i komputerowe, ale pojawiają się również propozycje innych szkoleń zawodowych.

5. Czy bezrobotne osoby niepełnosprawne, które mają szansę skorzystać z takiego dofinansowania mogłyby liczyć na zwolnienie z czesnego za I semestr albo obniżenie wysokości takiego czesnego? Umożliwiłoby to podjęcie nauki przez większą, niż do tej pory grupę niepełnosprawnych.

Wiele osób niepełnosprawnych waha się przed podjęciem nauki w szkołach

policealnych czy wyższych. Obawiają się m.in. wysokich kosztów takiego kształcenia. Propozycją dla tych właśnie osób jest **program „Student” Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych**, który pomaga otrzymać znaczące dofinansowanie dla słuchaczy, którzy ukończyli pierwszy semestr nauki. Informację tę przyszli studenci mogą również przekazywać szkołom, w których zamierzają podjąć naukę – zbyt mała liczba osób niepełnosprawnych powoduje, że szkoły najczęściej nie wiedzą o programie. Część z nich jak wynika z naszej ankiety, po zapoznaniu się z procedurą finansowania nauki będzie otwarta na obniżenie lub całkowite zawieszenie czesnego w pierwszym semestrze nauki. Daje to dodatkowy impuls do rozpoczęcia nauki

tym niepełnosprawnym (w szczególności bezrobotnym, bez prawa do renty), którzy obawiają się opłat na początku nauki.

Ważne! Program „Student” dotyczy kształcenia tylko na poziomie szkół policealnych oraz uczelni wyższych. Szczegółowe informacje o zasadach dofinansowania można znaleźć na stronie Funduszu: **www.pfron.org.pl**, w dziale „Programy PFRON”. Wnioski o dofinansowanie (do pobrania ze strony internetowej) należy składać w Oddziale PFRON w Katowicach (jeśli nauka pobierana jest w szkole z terenu województwa śląskiego) w terminach: od 1 do 28 lutego, po zimowym semestrze nauki oraz od 10 września do 10 października, po letnim semestrze nauki.

KSZTAŁCENIE ON-LINE I EDUKACJA WYJAZDOWA DLA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Dla tych osób niepełnosprawnych, dla których żadna forma dojazdu na zajęcia szkolne nie jest możliwa ciekawym rozwiązaniem może być nauka przez Internet lub edukacja wyjazdowa, związana z czasowym zamieszkaniem w ośrodku szkolnym. Program nauczania takich szkół jest akceptowany przez Ministerstwo Edukacji i niczym nie różni się od programu innych szkół na tym etapie edukacyjnym.

Przedstawiamy strony Internetowe przykładowych szkół, w których nauka przebiega z wykorzystaniem Internetu:

1. Szkoły średnie

www.szkola-online.pl

www.menedzer.pl

2. Szkoły wyższe

www.e-uczelnia.edu.pl

Wyższa Szkoła Ekonomiczno-Humanistyczna w Bielsku-Białej

www.okno.pw.edu.pl

www.puw.edu.pl

www.pjwstk.edu.pl

www.come.uw.edu.pl

www.e-sgh.pl

www.pamctr.uni.lodz.pl
www.ap.edu.pl
www.wsb-nlu.edu.pl
www.isbiz.edu.pl
www.zpsb.szczecin.pl

3. Szkoła całoroczna z możliwością zakwaterowania w internacie:

Centrum Kształcenia i Rehabilitacji
w Konstancynie-Jeziornej (szkoła śred-

nia i szkoły policealne, przede wszystkim dla osób z niepełnosprawnością ruchową), tel.: 022 754 71 81, 754 71 75. Adres internetowy: www.ckir.pl

INFORMACJA O LOKALNYCH INSTYTUCJACH WSPIERAJĄCYCH OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNE

1. Powiatowy Urząd Pracy

Bielsko-Biała, ul. Partyzantów 55
Tel. 033 496 51 50
www.pupbb.infofirma.pl
e-mail: kabi@praca.gov.pl

2. Wojewódzki Urząd Pracy filia w Bielsku-Białej

Bielsko-Biała, ul. Piastowska 40
Tel.: 033 813 62 43
Faks: 033 822 06 71
www.bielsko.wup-katowice.pl
e-mail: bielsko@wup.katowice.pl

3. Bielskie Stowarzyszenie Artystyczne „Teatr Grodzki”

Bielsko-Biała, ul. St. Sempołowskiej 13
Tel.: 033 496 52 19
www.teatrgrodzki.pl
e-mail: biuro@teatrgrodzki.pl

4. Koło Terenowe Polskiego Związku Głuchych w Bielsku-Białej

Bielsko-Biała, ul. Karpacka 48
Tel./faks: 033 497 91 25
e-mail: pzg.bielsko@wp.pl
Informacji udzielają Ewa Kaliniewicz
oraz Krzysztof Kotyniewicz.
PZG prowadzi biuro porad obywatelskich dla inwalidów słuchu oraz pomoc tłumacza języka migowego w załatwianiu spraw urzędowych.

5. Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju i Pomocy Młodzieży OHP „Podbeskidzie”

Bielsko-Biała, ul. Kosynierów 20
Tel.: 033 822 04 34
Faks: 033 822 15 25
e-mail: zdzislaw.lubas@wp.pl
Biuro jest czynne w godzinach 8.00 – 15.30
Informacji udzielają pani Urszula Bajrak
oraz pani Joanna Czernyk-Jonkisz.

6. Stowarzyszenie „Polska – Świat”

Bielsko-Biała, ul. Legionów 30

Tel.: 033 822 07 28

www.polska-swiat.org.pl

E-mail: **stowarzyszenie@polska-swiat**

Informacji udziela pan Łukasz Matlak.

7. Biuro Karier Akademii Techniczno Humanistycznej w Bielsku-Białej

Bielsko-Biała, ul. Willowa 2

Tel.: 033 827 94 19 wew. 318

www.biurokarier.ath.bielsko.pl

E-mail: **biurokarier@ath.bielsko.pl**

Informacji udziela Ewa Sobiecka.

8. Centrum Kariery i Zatrudnienia Wyższej Szkoły Bankowości i Finansów

Bielsko-Biała, ul. Tańskiego 5

Tel./faks: 033 829 72 29, 829 72 12

www.wsbif.edu.pl

E-mail: **ckiz@wsbif.edu.pl**

9. Środowiskowe Centrum Pracy na osiedlu Złote Łany

Bielsko-Biała, ul. Łagodna 17

Tel.: 033 499 08 40

Wolontariusze Centrum pomagają bezpłatnie niepełnosprawnym mieszkańcom osiedla Złote Łany m.in. w załatwianiu spraw urzędowych. Dyżury wolontariuszy w każdy wtorek, w godzinach 17.00 do 19.00 w siedzibie Centrum.

10. Modus 7

Bielsko-Biała, ul. Aleksandrowicka 43/3 B

Tel.: 033 497 89 84

www.modus7-kadry.pl

E-mail: **biuro@modus7-kadry.pl**

11. Adecco Biuro Pracy Tymczasowej

Bielsko-Biała, Plac Wolności 3

Tel.: 033 819 16 60

Faks: 033 819 16 62

www.adecco.pl

12. ZDZ-INFO Ogólnopolska sieć informacji i poradnictwa zawodowego dla osób niepełnosprawnych Centrum Kształcenia Zawodowego w Bielsku-Białej

Bielsko-Biała, ul. St. Sempołowskiej 1

Tel./faks: 033 812 53 52

e-mail: **bielsko@zdz.katowice.pl**

13. Polska Organizacja Pracodawców Osób Niepełnosprawnych – oddział śląski

Katowice, Plac Grunwaldzki 8-10

Tel.: 032 782 60 20

www.popon.pl

E-mail: **praca@katowice.popon.pl**

Biuro Pośrednictwa Pracy dla osób niepełnosprawnych – oferty również z terenu Bielska-Białej. Informacji udziela pani Karina Rusińska.

SZUKAJĄC PRACY W INTERNECIE – STRONY [www](#) DLA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

● Ważne strony w Bielsku-Białej:

[www.tacyjakmy.eu](#) – Giełda Pracy dla osób niepełnosprawnych z Bielska-Białej i okolic

[www.pupbb.infofirma.pl](#) – strona Powiatowego Urzędu Pracy w Bielsku-Białej, od niedawna pojawiła się tam podstrona dla osób niepełnosprawnych, m.in. z ofertami pracy

● Strony [www](#) dla osób niepełnosprawnych:

[www.actus.free.ngo.pl](#) - Stowarzyszenie Aktywizacji Zawodowej i Społecznej Osób Niepełnosprawnych

[www.bezbarier.pl](#) – portal pracy dla osób niepełnosprawnych

[www.biurokarier.idn.org.pl](#) – Biuro Karier Osób Niepełnosprawnych w Warszawie

[www.idn.org.pl](#) – Internet dla Niepełnosprawnych

[www.impel.com.pl](#) – Giełda Ofert Pracy z poradami dla osób niepełnosprawnych

[www.niepelnosprawni.pl](#) – obszerny portal dla osób niepełnosprawnych, m.in. z ofertami pracy z całej Polski

[www.popon.pl](#) – strona Polskiej Organizacji Pracodawców Osób Niepełnosprawnych

[www.samisobie.clan.pl](#) – strona Stowarzyszenia Internetowej Społeczności Osób Niepełnosprawnych

● Ogólne strony z ofertami pracy (z zaznaczeniem stron z przykładowymi C.V. i listami motywacyjnymi):

[www.abcpraca.pl](#) – ogólne oferty pracy, wzory C.V. i listów motywacyjnych

[www.accord.waw.pl](#) – serwis dla średniego szczebla kierownictwa

[www.bestoferta.pl](#) – ogólne oferty pracy w kraju i zagranicą

[www.bigram.pl](#) – oferty pracy dla wyższego szczebla kadry

[www.diversa.pl](#) – oferty pracy na specjalistyczne i wyższe stanowiska z dziedziny finansów, ubezpieczeń, zarządzania

[www.f-a.waw.pl](#) – oferty pracy dla finansistów i księgowych

[www.fss.pl](#) – oferty pracy dla finansistów i księgowych

www.gazeta.pl/praca – ogólne oferty pracy, wzory C.V. i listów motywacyjnych
www.grafton.pl – ogólne oferty pracy, wzory C.V.
www.gratka.pl – ogólne oferty pracy, wzory C.V. i listów motywacyjnych
www.hrc.pl – oferty pracy w kraju i zagranicą
www.ipk.com.pl – oferty pracy na wyższe stanowiska, wzory C.V.
www.jkmconsulting.com.pl – oferty pracy na wyższe stanowiska
www.jobpilot.pl – ogólne oferty pracy, wzory C.V. i listów motywacyjnych
www.jobs.pl – ogólne oferty pracy, wzory C.V. i listów motywacyjnych
www.kb.com.pl – ogólne oferty pracy
www.naj.com.pl – oferty pracy dla kadr średniego i wyższego szczebla
www.pba.com.pl – oferty pracy dla kadr średniego i wyższego szczebla
www.people.com.pl – ogólne oferty pracy
www.pracaonline.pl – ogólne ofert pracy, wzory C.V. i listów motywacyjnych
www.praca.hoga.pl – ogólne oferty pracy, wzory C.V. i listów motywacyjnych
www.praca.interia.pl – ogólne oferty pracy, wzory C.V. i listów motywacyjnych
www.praca.korba.pl – oferty pracy w kraju i zagranicą
www.praca.onet.pl – ogólne oferty pracy, wzory C.V. i listów motywacyjnych
www.praca.wp.pl – ogólne oferty pracy, wzory C.V. i listów motywacyjnych
www.pracuj.pl – ogólne oferty pracy, wzory C.V. i listów motywacyjnych
www.pracujemy.pl – ogólnopolska giełda pracy
www.serwispraca.pl – oferty pracy na wyższe stanowiska, wzory C.V. i listów motywacyjnych
www.telepraca-efs.pl – oferty telepracy
www.wakat.com.pl – oferty pracy dla asystentek, księgowych, handlowców
www.webjobs.pl – ogólne oferty pracy, wzory C.V. i listów motywacyjnych
www.praca.hrk.pl – przykładowe testy do rozwiązania

• **Polskie organizacje osób niepełnosprawnych:**

www.efron.pl - Europejska Fundacja Rozwoju Osób Niepełnosprawnych
www.isi.idn.org.pl - Interaktywny Serwis Internetowy - Niepełnosprawni w Unii Europejskiej
www.cebron.com.pl - Centrum Badawczo – Rozwojowe Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych
www.idn.org.pl/edukacja/fio/index.htm - Forum Inicjatyw Oświatowych
www.idn.org.pl/fson/index.html - FSON - Fundacja Sztuki Osób Niepełnosprawnych
www.integracja.org – Stowarzyszenie Przyjaciół Integracji

www.idn.org.pl/sonnszz/index.htm - Krajowa Sekcja Osób Niepełnosprawnych NSZZ Solidarność

www.lfoon.lublin.pl - Lubelskie Forum Organizacji Osób Niepełnosprawnych - Sejmik Wojewódzki

www.idn.org.pl/lublin/ofoonr/index.html - Ogólnopolska Federacja Organizacji Osób Niepełnosprawnych Ruchowo

www.free.ngo.pl/wson - Wrocławski Sejmik Osób Niepełnosprawnych

www.kigr.pl – Krajowa Izba Gospodarczo-Rehabilitacyjna

www.popon.pl – Polska Organizacja Pracodawców Osób Niepełnosprawnych

www.ffm.pl – Fundacja Fuga Mundi

**Główny realizator projektu
„Punkt Poradnictwa Zawodowego
Dla Osób Niepełnosprawnych”**

Bielskie Stowarzyszenie Artystyczne „Teatr Grodzki” powstało w 1999 roku. Skupia artystów, pedagogów i animatorów kultury działających na rzecz grup zagrożonych społecznym wykluczeniem, z ograniczonym dostępem do świata kultury i sztuki - dzieci, młodzieży, dorosłych i osób w podeszłym wieku. Są wśród nich między innymi: niepełnosprawni fizycznie i umysłowo, młodzież sprawiająca kłopoty wychowawcze i ze środowisk dysfunkcyjnych, osoby uzależnione, wychowankowie domów dziecka oraz placówek resocjalizacyjnych i opiekuńczych. Stowarzyszenie działa przede wszystkim w Bielsku-Białej i okolicach, realizując również szereg działań na terenie całego Województwa Śląskiego oraz w regionie Małopolski. Działalność wydawnicza i szkoleniowa Teatru Grodzkiego ma zasięg ogólnokrajowy, a wybrane projekty artystyczno-edukacyjne realizowane są we współpracy z organizacjami z różnych części Europy. Stowarzyszenie jest laureatem nagród i wyróżnień otrzymanych za swoją działalność. Są wśród nich: Nagroda Ministra Kultury w konkursie „Bliżej Teatru”, „Złota Superata” - nagroda przyznawana za wybitne osiągnięcia w dziedzinie kultury i sztuki w Województwie Śląskim, a także nominacja do prestiżowej nagrody Prezydenta Bielska-Białej „Ikar” za szczególne osiągnięcia w dziedzinie kultury w roku 2003 oraz zakwalifikowanie Teatru Grodzkiego do półfinału konkursu Pro Publico Bono 2004.

Przy Stowarzyszeniu działa także Zakład Aktywności Zawodowej oraz Warsztat Terapii Zajęciowej.

www.teatrgrodzki.pl

**Partner w projekcie
„Punkt Poradnictwa Zawodowego
Dla Osób Niepełnosprawnych”**

Stowarzyszenie Związek Inwalidów Narządu Ruchu „BESKIDY” istnieje od 1986 roku. Głównym celem działalności Związku jest pomoc osobom niepełnosprawnym ruchowo. W Klubie Związku w każdą środę odbywają się spotkania, koncerty, promocje niepełnosprawnych artystów a przede wszystkim spotkania promujące zdrowie. Związek oferuje pomoc w zakresie pokonywania biurokratycznych progów obecnych w życiu każdego niepełnosprawnego.

Związek Inwalidów Narządu Ruchu „Beskidy”, ul. Bohaterów Warszawy 4a
43-300 Bielsko-Biała, tel. 033 812 42 60.

Europejski Fundusz Społeczny jest jednym z czterech funduszy strukturalnych dostępnych dla krajów członkowskich Unii Europejskiej. Europejski Fundusz Społeczny wspiera przedsięwzięcia przeciwdziałające bezrobociu oraz rozwija zasoby ludzkie, zmierzając do zwiększenia poziomu zatrudnienia, równości

kobiet i mężczyzn na rynku pracy, trwałego rozwoju oraz spójności gospodarczej i społecznej. Jest instrumentem wspierającym działania podejmowane w ramach Europejskiej Strategii Zatrudnienia. Priorytety EFS realizowane są w ramach pięciu obszarów wsparcia, które określają zakres działań mogących otrzymać wsparcie. Obejmują one:

1. Aktywną politykę rynku pracy
2. Przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia społecznego
3. Kształcenie ustawiczne
4. Doskonalenie kadr gospodarki, oraz rozwój przedsiębiorczości
5. Zwiększenie dostępu i uczestnictwa kobiet w rynku pracy.

W ramach EFS wspierane są także kwestie horyzontalne dotyczące rozwoju lokalnego, równości szans, rozwoju społeczeństwa informacyjnego oraz zrównoważonego rozwoju.

www.efs.gov.pl; www.europa.eu.in

Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON) powstał w 1991 roku. Został powołany do tworzenia, utrzymywania i ochrony miejsc pracy dla niepełnosprawnych. Przychodami Funduszu są głównie środki pochodzące z obowiązkowych miesięcznych wpłat od

pracodawców. Pozostałe przychody Funduszu stanowią dotacje z budżetu państwa lub subwencje, spadki, zapisy i darowizny, dobrowolne wpłaty, dochody z oprecenowania pożyczek.

Środki, którymi dysponuje PFRON przeznaczone są głównie na:

1. utrzymanie istniejących, zagrożonych likwidacją miejsc pracy osób niepełnosprawnych,
2. dofinansowanie dla pracodawców zatrudniających osoby niepełnosprawne,
3. dofinansowanie tworzenia miejsc pracy,
4. dofinansowanie zadań wynikających z rządowych, samorządowych programów na rzecz osób niepełnosprawnych,
5. programy służące rehabilitacji zawodowej, społecznej i leczniczej,
6. dofinansowanie zadań realizowanych przez samorządy powiatowe,
7. finansowanie w całości lub części kosztów organizowania i działania warsztatów terapii zajęciowej,
8. dofinansowanie budowy, rozbudowy i modernizacji obiektów służących rehabilitacji,
9. współfinansowanie projektów Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Działania 1.4 SPO RZL.

www.pfron.org.pl